

SZERKESZTŐSÉG

hova
a lapba szánt kéziratok
küldendők

Székelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.

Előfizetési pénzek,
reklamációk

Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3.

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Aratás előtt.

IV. Mózes. XXVII. 12—14.

Sok ember lelkében keserű csalódásnak, füstbe ment számításnak emléke az ilyen nyári időszak. Sok sohajtás száll el a földmives ember ajakáról, sokszor nyilik imára az ajak épen e napokban, az aratás idejében. A sötét ború, egy villám a terhes fellegek ölében, a hirtelen rekkenő meleg . . . egyaránt aggodalmat okoznak, mert ettől az időtől függ: lesz-e mit ennünk, lesz-e szüksége a háznak, lesz-e megelégedés az arczokon, lesznek-e jó napok az év többi szakaszain? Fontos, tagadhatatlan — nehéz kérdések. E napok adják meg az egész országnak a gazdagságot, vagy pedig — ezek dönthetnek inségbe, veszélybe mindenkit, mindent. Ugy állunk, mint Mózes az Abirám hegyén. Szemeink előtt a sárguló kalászkok reményteljes ígérete, fejünk felett az égbolt, melynek mosolygása egy szempillantás alatt haragvó dörgéssé változik. Ki tudja: eljutunk-e Kánaánba? Ki tudja: nem teljesedik-e be rajtunk ezekben a szomorúsággal teljes időkben az, amit Joel mondott: *ami megmaradt vala a sáskától, megevé a cserebogár, és ami a cserebogártól megmaradt vala, megevé a hernyó, és ami a hernyótól megmaradt vala, elsüté a ragya.* (Joel. I. 4.) Az Ur épügy, mint Joel idejében a zsidókat, minket is meglátogatott. Nehéz felhők, nagy viharral méhökben haragos gomolyák . . . vészt hozva elvonultak határaink felett. Nyomuk itt-ott még most is látható. Ki tudja: vajjon nem ujul-e meg az elmúlt vihar, vajjon nem jön-e el mireánk az Ur busulásának napja? Olyan kérdés, mire ember nem adhat feleletet.

Az igaz: ki nem szánt, koldul aratáskor. Nyári gyümölcsseinkre eljöhet a kóborló, eltörhet a mi kenyerünk botja, az elvetett magot fel nem arathatjuk, ha megvonja áldását tőlünk a mi Istenünk. Épen ezért ezek a napok azok, melyek leginkább megtanítanak bennünket arra, hogy vallásosoknak lennünk elkerülhetetlen szükséges. Joel a nagy veszedelemből úgy tudja megazabadítani csak népét, ha ez visszatér az Urhoz: »Tehozzád kiáltok Uram, mert az aszálynek tüze megemész-tette a pusztabeli füvet és a hévség elégette a mezőnek minden élőfáit.« »Es nagy buzgó szeretettel hozzá fogadja az Ur az ő földét és megkegyelmez az ő népének.« Ez az Urhoz való folyamodás, ez lehet záloga a jó aratás reménységének. Ha ez van velünk, a vetés alkalmával hullott könnyek örömmé lesznek épen most, s a földi értelemben vett vetés és aratás mellett nem szünik meg a lélek kincseinek aratása sem: *aratunk ott is, ahol nem vetettünk.*

Ma az a legnagyobb nehézség mindenkinek életében, hogy nagyon is kevés az, amit learathat, pedig aratni mindenki szeretne anélkül, hogy mindenki vetett volna: ez a világi élet titka. Ma is, még mindig a lelki élet gabonája nagyon sok, mert az Isten bőségesen vetett — de arató kevés: ez a vallásos élet titka. Ha odagondolunk a földi aratás idejében a lelki aratásra, bizony-bizony komoly számadást kell tennünk még a lélek gabonájának dolgában is. Nemcsak a vetés felett ott künn a határon, nemcsak ott viharzott el a ferge-teg, hanem megtépte a lélek virágait is. A dörgés fenyegető villáma nemcsak a gyümölcsselel kecsgetető fát hasithatta széjjel, de elégethette a lélek gyümölcsseit is. S ez ellen a veszedelem ellen sincs másnál oltalom, mint egyedül az Istennél.

Ha Mózes meglátta ott a hegytetőn az ígért földjét, szemei előtt elvonultak azok a gazdag aratással kecsegtető képek, melyeket e föld adni fog és úgy örült annak lelkében... mi megállva a még ringó kalászok mellett — gondoljunk a mi lelki aratásunkra, vajjon milyen lesz az?

És, ha a gabona között felhangzik az aratónóta, ha majd a nehéz kalász sulyossá teszi a kévét, legyen a nótában benne az Isten dicsősége is, ne hiányozzék a sulyos kévéből a szegények kalásza sem. Gondoljunk a lélek aratására is, hol a szántó ember az aratóval egyben találkozik, gondoljunk a mi szívünk gabonájára is: vajjon ott benn érett-e a hitnek vetése? És ha úgy találjuk, hogy az Ur testi áldása mellett, nem feledkeztünk meg a lelkünkéről sem, akkor énekeljük a gyülekezetben vidám szívvvel:

A megért mezők sárga színben
Jóságod hirdetik;
A vig aratók örömkben
Neved emlegetik.
Mi is dicsérünk Atyánk téged
Ez áldott munkában:
Felmagasztalván istenséged
Minden buzaszálban.

Osváth Lajos.

Isten mindentudó és mindenütt jelenvaló.

I.

— Mi más az ember, mint az Isten. —

Isten az embert saját képére és hasonlatosságára teremtette. Innen, hogy adott neki gondol-

TÁRCZA.

Nagy esemény.

— Kép a parochiáról. —

Irtta: G. Diószeghy Mór.

Szörnyű mogorva kedélyállapottal voltam már vagy három hét óta. Extázisba hozott a leggyöngédebb csirkecsipogás is és az életével játszott az, a ki merészelt tőlem csak egy osztrák értékű rézkrajczárt is kérni. Három hónap óta esett az eső. És valamint az országgházban a szél-sóbal az obstrukciót, úgy a menyei hajlékban a legfelsőbb hatalom folyton készenlétben tartotta az özönvizet. Nagy gazdasági katasztrófák értek. A buzámot belepte a férgenek beláthatatlan serege és kiszivta a kalászból a fejlődő szemeket. Olyan lelkiismeretességgel elvégezte a munkáját, mint a legkorrektebb adóvégrehajtó.

A rétemen, hol a hat boglyára való remény-ségem zöldellett, adriai tengert csinált az idők viharos járása és ott, a hol zöld füben a kaszának kellett volna pengeni, nagyszerű kacsavadászatot rendezett csolnakkal a teremi ispán. Egy szóval nem a legrózsásabb hangulatban lehettem,

kozást is, mellyel ismereteket szerez. Az idők során folyton nőtt az ember ismerete, tudása. Lelkünk mindig mélyebbre szállt a világ ismeretében s mind jobban és jobban felismerte a dolgok belső összefüggését, kapcsolatát. Korunk egyik legnagyobb büszkeségét épen az teszi, hogy e téren bámulatos felfedezéseket tett. Hanem azért a mi tudásunk sokszor bizonytalan és sokképpen ingadozó. A jövő századok emberei bizonyára sok olyan dolog felett nevetni fognak, a melyekről mi ma azt tartjuk, hogy ismerjük és ki tudjuk magyarázni. Más szókkal megáll örökre az, mit Pál apostól mond: »a mi ismeretünk csak részszerint való, csak tükör által, homályosan látnunk.« A mérhetetlen világból csak egy-egy kis részt s azt is csak homályosan ismerjük.

Mily másként az Isten! A mi csak látszik s a hogy a létező dolgok egymással összekapcsolódva vannak: előtte világos. A legtitkosabb s legrejtettebb dolgok is nyilván vannak előtte. Az ember a legnagyobb erőfeszítés mellett is csak lassan haladhat elő a dolgok ismeretében. Isten azonban nem csak, hogy egy pillantásával lát és áttekint mindent a mi van és a hogy van, de tudja azt is, hogy ezt ő maga miként teremtette s miként munkálja, vezeti. Tisztelet mindenféle tudományok! A tudomány nekünk világosító lámpásul adatott Istentől, hogy általa tanuljuk kiismerni magunkat a világban; tanuljuk meg: miként kell a világ dolgaival élnünk. És így valóban áldása az Istennek. De tudása senkit se tegyen elbizakodottá! Mert a legnagyobb tudós tudása is semmi az Istenéhez képest. Az iskolában a legjobb tanuló is keveset tud a tanítóhoz

midőn egy ködös, esős délután mellém jött a feleségem. Megsimogatta a hajamat (Alig néhány szál az egész.) Megcsókolta a homlokomat. (Rém-séges idő óta nem tette már.) Vállamra hajtotta a fejét. (Éppen, mint mikor jegyben voltunk husz esztendeje.) Lágy, gyöngéd hangon sugta (mint mikor az első igent sugta a fülemben):

— Az Áron fiunak czipő kellene, kedves!

— Soha se áll meg ez a czudar idő! Kalandozott az én eszem más felé.

— Nadrág is kéne neki, édes!

— El akar vesztetni az isten ezzel az itélet-tettel, — morgok tovább magamban.

De a fiunak czipő kell, nadrág kell, kabát kell, meg minden új kell, mert annak a fiunak az első examenje lesz vasárnap. És nekem nem fog oda állani elsőben is, mint egy vár. (Most már a czipőjén volt az asszonynak a két keze és a hangja határozottan nyomatékos volt).

A fiu tehát az első vizsgát teszi. Ez nagy esemény. Ez már csakugyan nem eshetik meg új czipő, meg új kabát nélkül. Igaza van az anyjának. (Mindig igaza szokott lenni.) Mit ér a tudomány rongyosan. Egy csinosan megkötött nyak-kendő-csokor sokszor fölér egy világtörténelmi eseménnyel, egy jól szabott sárga-czipővel meg határozottan többre lehet menni, mint egy tanítói oklevéllel.

képest; hát ahoz képest a ki a tanítóknak is tanítója, ahoz képest, ki tud mindeneket, — Istenhez képest?! Mert csak ő, és egyedül csak ő — mindentudó.

Mi emberek ez életben, e világban egymásra vagyunk utalva; egymástól és a viszonyoktól függünk. Azért oly fontos reánk nézve az embereknek és viszonyoknak ismerete. Hogy kitől mit várhatunk és miből mi következik. De mondhatja-e közülünk csak egy is, hogy bár egyet egészen és valósággal ismer?! Hányszor csalódnunk ítéleteinkben; hányszor embertársunkban! A kikkel mindennap együtt vagyunk, a kikkel minden percben kicseréljük gondolatainkat, lelkünk érzéseit: testvéreinkben, gyermekeinkben, szülőinkben, hányszor nem tapasztalunk olyan vonásokat, gondolatokat, érzéseket, a melyekről addig náluk semmit sem tudtunk. Ki lát be közülünk a sziveknek és veséknek mélyéig?!

Azt mondják, semmi sem ismerteti meg magát őszintébben, mint a gyermeki lélek. Az nem hazudik, sőt őszinte igazmondásával hányszor szégyenit meg másokat! S mégis, ki ismeri bár saját gyermekének is minden lelki tulajdonságát? Hányszor egészen más ként fejlődik a gyermek, mit azt felismert tulajdonai alapján mi vártuk volna! — És a viszonyok, a világ folyása akár nagyban, akár kicsinyben?! A legmesszibb látó emberek is hányszor csalódnak. Valamiből nagy áldást jósoltak s lett belőle szomorú csapás, átok; más dologtól úgy félték s a vége áldás lett. Ki mondhatná meg a dolgok végét? Csak Isten az,

Kapott a fiu mindent és kiöltöztette az anyja ügyesen. Olyan szép piros nyakkendője volt, hogy megirigyelhetné volna tőle akármelyik kereskedő legény. Azt hiszem, hogy a tudománnyal is rendben van, mert a Gönczi-ábéczésnek minden lapja rongyos és piszkos volt már a sok tanulástól. A nagy nap előtt való héten minden nap elhúzódtak anyjostól, ilyenkor a verset próbálgatták. Zugott a ház, az udvar a szavalástól, a legkisebbik fiu, a Mócsi még csak gyügyögött, de már ő is pompásan tudta:

»Volnék én csak katona«

A nagy nap délelőttjén lázas izgatottság vett erőt az egész házon. Az Áron fiu bizonyos kevélységgel járt-kelt, majd elővette a Gönczi-ábéczét és forgatta piszkos, rongyos leveleit. Közbe, közbe erősen magas tónusból a versből szavalt egy pár sort:

»Hadba ugyan elmennék,
Ha ütnének szaladnék.«

A kisebb testvérei nagy respektussal tekintettek reá, a világért hozá nem érték volna, az anyja a legkedvesebb eledeleit rakta fel elibe délen és a midőn én magam rossz kedélyhangulatomban folytán reá találtam egyszer mordulni: közös méltatlankodással reám támadt az egész familiám, hogy minek bántom azt a fiut, mikor annak ma van az első vizsgálója, Még a legkisebbik fiu is megfenyegetett kövér, gödrös kezecskéivel. Megretiráltam és bámulattal tekintettem a fiura, a kinek ma lesz az első vizsgálója.

ki ismeri minden szívnek legtitkosabb gondolatát és rejtélyeit s az egész világnak és minden időnek dolgait és eseményeit úgy ismeri, hogy tudja, mi jön, mi jöjjön ki belőle. Ezért kiált fel a zsoltáros: Csudálatosabb és magasabb a te bölcseséged, hogysem én azt felfoghatnám» (Zsolt. 139. 6.) — *Isten mindentudó!*

Mi más az ember, mint az Isten!

Isten saját lelkéből lehelt lelket az emberbe. Innen, hogy lelkünk szabadabb, mint testünk. Testünk is bejárhatja immár a föld legtávolabbi részeit. A vasut. a gőzhajó repit, hangunk néhány perc alatt Londonban vagy Párisban hallják a telefonon, maholnap talán kormányozható lég-hajón a levegőben utazunk. De e földet halandó el nem hagyhatja. Mindig csak e cseppnyi föld légkörében mozoghatunk s csak addig míg élünk. Lélekben azonban elszállhatunk ismeretlen világokba, a múlt és jövőndő bármely pontjára. Testünk bilincsekbe verhető, lelkünk felett nem uralkodhatik a zsarnok. De ezekhez még lelkünknek is szárnyakat kell öltetnie s így csak rendre-rendre szállhatunk. De Isten jelen van mindig mindenütt. Mint a teremtés hajnalán a vizek felett: ott lebeg a mulandóság, a változás hullámai felett öröktől fogva egyformán.

Mindenütt jelenvalóság az ő lényege.

Mi is hatást, befolyást gyakorolhatunk embertársainkra és ezek sorsára. Szavunk, irásunk, cselekedeteink hozzánk kötik azokat is, kik távol vannak tőlünk. Hatalmas uralkodók nem egyszer

. . . Tele volt a templom. Esperes, kurátor, értelmes képű presbiterek, mind meg annyi kegyetlen ítélőbírák, rossz hangulatban, mert nagyobb részének viszi a víz a szénáját. Az Áron fiu a világért se nézne fel a Gönczi-ábéczésből. Az anyja minden lépten küldi felé a biztató szempillantásokat. Most felszólítják. Lángba borul a képe egészen. Az anyja egyre jobban biztatja a szemeivel. Én lesütöm fejemet. Neki kezd a fiu. Alig lehet hallani a hangját. Biztatják innen is, onnan is. Becsülettel megálja helyét a Gönczi-ábéczésből. Fel nem emelvén a fejem a világért, de érzem, hogy valami jól eső érzéssel telik meg a szívem, a lelkem. Az anyjának mind a két szeme könnybe borul . . . És mikor elvégzi a feleletet, valamelyik padsorból fenhangzik az önkéntelen kritika:

— Ejnye be csinos egy fiucska!

Rögtön szeget ütött a fejembe, hogy a fiamnak az első — vizsgáján nem a tudományát dicserik, de hogy jól áll rajta a kabát. Hanem aztán megvigasztalódtam, gondolva, hogy a mai világban a legtöbbször sokkal többet ér és több haszna van, ha valakiről azt mondják, hogy: jaj be csinos ember, mintha azt mondanák róla, hogy: jaj be jó bizonyítványa van.

. . . Ime ez volt az a nagy esemény, kedves olvasók. Minden esetre van oly fontos, mintha Ugrófi Zelme prima ballerínának kificzamodik a lába.

tapasztalták keservesen, hogy a kiket börtönökbe zártak, azoknak lelke, szava, keze künn dolgozott a népek millió közt s mindenütt győzedelmesen állt szembe az ő hatalmukkal. — Ám még a lélek e hatalma is csak a föld népének egy bizonyos körére terjed ki s mulván az idő, változván a gondolkodás, hatalmából erejéből veszített. — Csak egy van, a minek hatását nem béníthatja sem idő sem távolság; kinek keze ott van mindenütt — Isten. Az ő lelke és ereje betölti az egész világ mindenséget és semmi, bár a legjelentéktelenebb dolog is az ő erejének, az ő akaratának, az ő bölcsességének munkája égen és a földön. Akarata kiterjed, ereje, hatalma elér mindenüvé. Mi más az ember; mi más Isten a magasságban!

Isten mindentudó és mindenütt jelenvaló!

(Folyt. köv.)

Egyházi értekezletünk közgyűlése Tordán.

2.

A tárgyaló gyűlés.

A közebed végeztével délután 5 órakor Deési Gyula egyh. elnök vezetése alatt tárgyaló ülés volt a városháza közgyűléstermében. Zsigmond Ferencz beterjesztette pénztári jelentését. A pénztár múlt évi bevétele 770 korona volt, kiadás 292 korona, pénztári maradvány 488 korona. Az értekezlet összes vagyona jelenleg 2550 korona. Ezután Nagy Károly titkári jelentését terjesztette elő. Az egyesület munkásságának áldásos gyümölcse mutatkozik. Minden téren haladás tapasztalható. Az egyes egyházak lelkészei közül különös említést és dicséretet érdemel Kis Péter patai lelkész. A környékbeli falvakban az oláh lakosság közé elszórt magyar családok gyermekeit a közösségében levő magyar családoknál helyezi el, hogy azok a magyar nyelvű iskolákban a magyar nemzet számára megtarthatók legyenek. Hosszúfalun pedig Zsigmond Károly lelkész és segítőtársa Kis József érdemesek az elismerésre, akik a szomszédos romániai helyeken apostolai a szétszórt magyarság körében a nemzeti ügynek.

Ezek után a gyűlés néhány kisebb jelentőségű ügy elintézése után véget ért.

Hangverseny.

Este 8 órakor a város ujonnan épült, modern kényelemmel berendezett »Vigadó« épületében kitűnően sikerült hangverseny volt. Nagy tömeg diszes közönség gyűlt össze a fényes táncsterembe erre az alkalomra. Az estélyen közreműködtek a tordai Dalkör; Tóvölgyi Margit, a kolozsvári színház művésznője; Király Béla, h-bodoni pap, hegedűművész; Szabolcska Mihály hirneves költőnk, mindkettő a Vasárnap munkatársa; Zsigmond Ferencz, kolozsvári ref. kántor és Rosenfeld Aladár.

Istentisztelet az uj-tordai ev. ref. templomban.

Julius 2-án az uj-dordai ev. ref. templomban folytatódott az ünnepek sorozata.

A résztvevők reggel félkilenczkor Egerházy Lajos ev. ref. lelkész vendégszerető házában gyülekeztek. A történelmi emléket képező ősi templom előtt Fogarassi József az uj-dordai egyházközség főgondnoka fogadta Dr. Bartók György püspököt, aki röviden válaszolt. A templomhoz vezető további uton fehér ruhás leánykák virágot szórtak a püspök elé, aki harangzugás közben vonult be az értekezleti tagok kíséretében a templomba.

A templomban a fentartott padokat kivéve, már minden helyet megtöltött a tordai közönség, mely elejétől kezdve kiváló figyelemmel kísérte az értekezlet munkásságát.

A gyülekezet éneke után Deési Gyula esperes szép imádsága elhangzásával Kenessey Béla egyházkerületi főjegyző tartott eszmékben bővelkedő alkalmi beszédet. A keresztyén békesség összekapcsoló, áldásos hatását magasztalta, kifejezve azt az óhajtását, hogy ez legyen az uralgó szellem a protestáns egyházakban.

Ezután általános figyelem közepette Dr. Bartók György püspök intézett beszédet a gyülekezethez. A keresztyén hit az élet ereje, ennek az élesztése, fejlesztése a legszebb, a legnagyobb-szerű feladat. Ez volt a beszéd alapgondolata. Az istentisztelet rövid közénekkel végződött.

A tárgyaló ülés folytatása.

Az értekezlet tagjai s a vendég közönség istentisztelet után még együtt uaradtak, mert a tegnap délután félbeszakított tárgyaló ülés folytatása következett. Deési Gyula esperes, egyházi elnök pár szóval megnyitván az ülést. Tárkányi György vallásnár »Az ifjuság egyházi gondozásáról« cím alatt tartott felolvasást. Rámutatott annak a veszedelmére, hogy az iskolákból kikerülő fiatalság az életben őrizetlenül idegen, káros befolyások alá kerül, rámutatott annak a szükségére, hogy a lelki gondozás őket az életben tovább is kísérje. Az ifjusági társulatok a legjobb, a legalkalmasabb eszközt képezik erre vonatkozólag. Határozati javaslatot nyújt be, melynek értelmében: 1. Minden egyházközségben, ahol még nem lenne szervezendő református ifjusági társulás, amelynek tagjai fogadalmat tesznek arra, hogy a Krisztus iránt való hűségben, az egyház iránt való ragaszkodásban megmaradnak. 2. A társaságok szervezése a lelkészek feladata lesz s a társulatok legfőbb felügyelője szintén a lelkész legyen. 3. A társulat célja az egyházas szellemű, nemes hatású társaskör biztosítása, ahol az ifjak egészséges szellemi táplálékot nyerjenek.

Többek hozzászólása után az értekezlet elhatározta, hogy a kérdést az egyházmegyékhez terjeszti le tárgyalás végett, addig is azonban felhívja a lelkészeket, hogy míg az alapszabályok véglegesen meg nem állapítják, addig is tegyenek

meg saját körükben ebben az irányban minden tőlük telhetőt.

Tisztujítás.

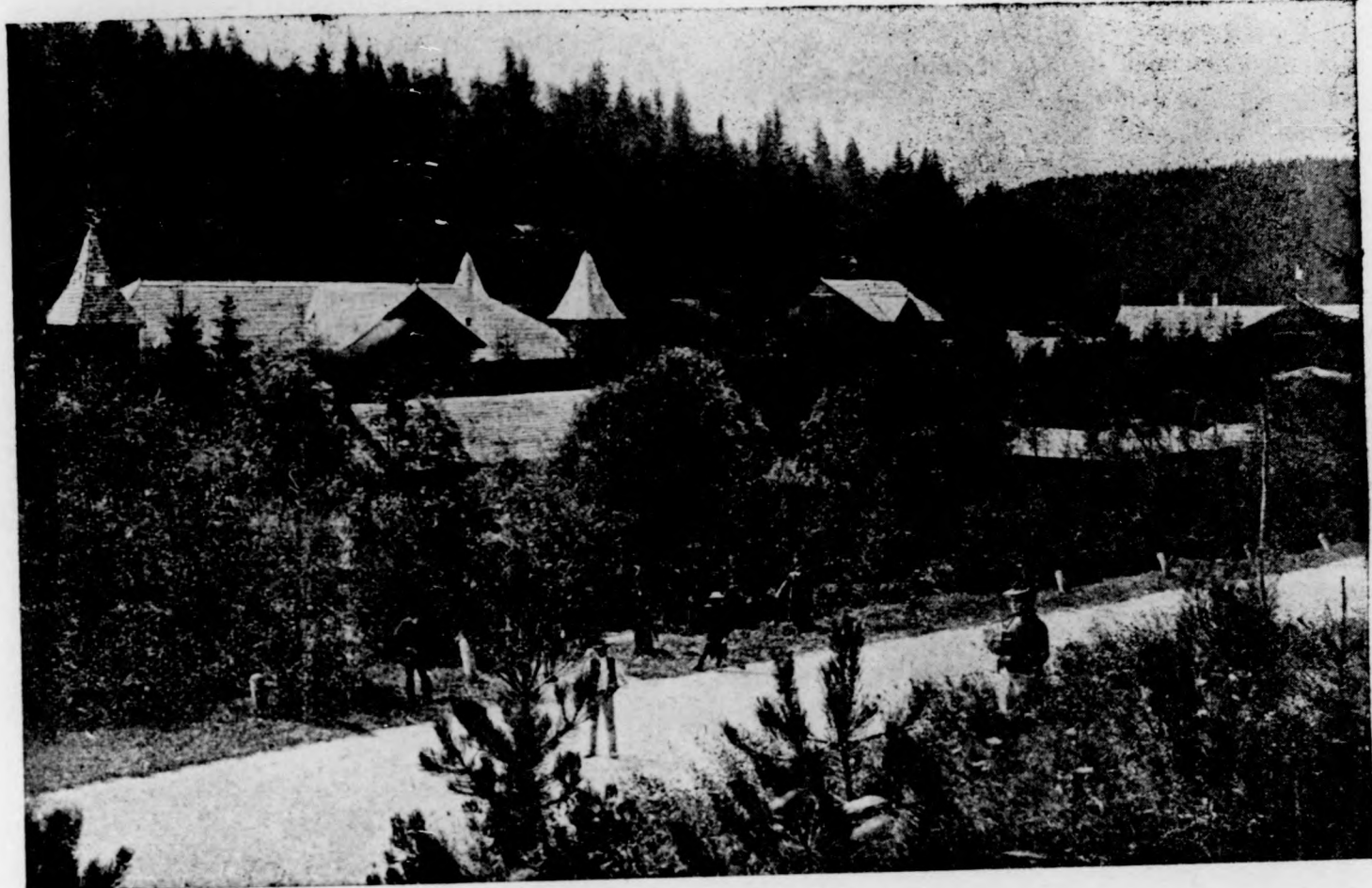
Deési Gyula esperes előterjeszti, hogy az a három esztendő, melyre az értekezlet tisztikarát megválasztotta, letelt, és úgy a maga, mint a tisztikar részéről lemond. Lénárd József indítványára az értekezlet jórészt az eddigi tisztikart választja meg eddig viselt állására. Diszelnök lett: Gróf Kuun Géza, egyházi elnök Deési Gyula. Egyházi alelnökökké Bod Károly szászrégeni lelkész, Nagy Károly theologiai tanár; világi alelnökökké Gróf Bethlen Pál és Sándor József választattak. A tisztikar tagjai lettek továbbá: Gr. Bethlen Balázs világi, Tárkányi György egyházi titkárok, Gróf

A természetben.

Oh mily sivár a világ Istenem!
S mily vidám boldog a dicső természet:
Miként, ha volna mindig ünnepe
Más itt a hang, a szív és más az élet:
Mert hát tengernyi sok lakója van,
Nincsen közöttte egy boldogtalan . . . !

Elnézem mélán a virágokat:
Mint élnek ők itt csendesen vidámon;
Fájdalmat, but nem ismernek soha,
Haláluk is szép: őszi napsugáron . . .
S mi a világban mennyit szenvedünk,
Mig tört remény közt megtörik szemünk!

De nem panaszként mondom ezeket,
Nem fáj nekem a mások boldogsága:

HOMORÓD-FÜRDŐ.

Bethlen István, Boer Elek világi, Vajda Ferencz, lapunk felelős szerkesztője és Bodor Géza egyh. jegyzők, Balog Károly, pénztárnok, Irsay József, nyomtatványkezelő. A választmány tagjai ugyanazok lettek, akik eddig voltak, a megüresedett helyekre megválasztották: Kendeffy Gyulát, Fogarassy Józsefet, Gyulai D. Kálmánt, Dulló Jánost, Zsigmond Ferenczet.

Deési Gyula esperes, egyh. elnök megköszönte úgy a maga, mint a tisztikar nevében a beléjük helyezett bizalmat. Indítványozta, hogy az értekezlet Torda városának példátlan, szives vendéglátásáért köszönetet szavazzon. Az értekezlet az indítványt egyhangú lelkesedéssel tette magáévá s ezzel déli tizenkét órakor feloszlott.

Isten áldása legyen a jó munkán!

Sőt örül lelkem, hogy ha milliók
Szelid, ártatlan örömeit látja:
Csak azt kérdem, csak arra gondolok,
Mért nem vagyunk mi ilyen boldogok.

Boldogságra vagyunk mi is teremtve,
De szebb virágit magunk tépjük el:
Mert fölcseréljük tiszta öröminket
A világ kábító gyönyörivel
És mindent a világnak áldozunk,
Bár onnan ered minden bánatunk . . . !

S mindinkább távozunk a természettől,
Pedig ő nekünk édes jó anyánk:
Sohsem feled, de mindig hiven ápol.
Ő hozta most is a tavaszt reánk:
Lombbal, virággal ékesítve föl,
Hogy lenne nekünk élvezet, gyönyör.
S nem csak gyönyör és tiszta élvezet,
De balzsam is van itt a fájdalomra:

Csendes rejtelmes lombok árnyain
A sziv tusája hajlik nyugalomra
És újra éled a remény és hit,
Ha a világ megtépte szárnyait.

Mily bölcsesség, mily csodás hatalom az,
Mely mindent olyan szépen rendezett:
Kimérte a fény és az árny határit,
Hogy együtt alkossák az életet
Hogy el ne bizza magát senki és
Ne verjen földre senkit csüggedés

S ez így van jól. E Bölcsesség előtt
Leborulok az ártatlan virággal:
Ki az éj harmatát s kelő napot,
Most köszöni meg kedves illatával,
Ez az ő imádsága tiszta, szép,
Mint a sugár, mely nem ért földre még

Kik elaléltek fájdalom miatt,
Kik szép reményök hunytán keseregnek,
Kik nem találnak nyugalmat sehol,
Jőjjenek ide, itt megenyhülendnek
Mind jöjjön, kinek búja gyásza van,
S nem megyen el innen vigasztalan.

Dénes József.

Hazai krónika.

Országgyűlés. Jul. hó 3-án a miniszterelnök beszédjét bírálta Babó Mihály. Különösen élesen támadta a vám dolgában elfoglalt álláspontját. Hieronymi beszélt utána, védelmezte az ország javát. Azt mondta, hogy nem kell folytonos jogi kérdésekkel tölteni az időt, hanem azon kell dolgozni, hogy minél nagyobb legyen az ország gazdasága, mert csak úgy állhat igazán szabadon és függetlenül minden ország. Csávolszky megtámadta a kormányt, mert úgy akar kormányozni, hogy gyengüljön az ország, szemére hányta az ellenzéknek azt a viselkedését, hogy a nagy harczot kész engedmények, eredmény nélkül abba hagyni. Mikor ezt úgy igazában megmondta mindenki előtt, azt kiabálták felé, hogy szégyelje magát, de Csávolszky azt mondta, szégyeljék ők. Azzal végezte beszédjét, hogy nem lehet neki feladnia a harczot akkor, mikor az ellenség le van verve. — 4-én a házszabályok felett való vitatkozással kezdődött az ülés. A napirend előtt Olay Lajos szólalt fel, s megtámadta a miniszterelnököt azért, hogy megengedte a rendőrségnek azt, hogy a szoczialisták plakátjait letépje. A miniszterelnök azt felelte erre, hogy nem tud a dolgról, ha igaz, a hibást megbünteti. Okolicsányi László szólott a miniszterelnök programjához azt mondta: »Nem lehet bizalmunk egy olyan emberhez, akinek horvátországi multjához annyi vér és könyv tapad, akinek emlékéhez szurony és bilincs fűződik.« Azután Várady Károly beszélt arról, hogy a munkások betegsegélyező egyletei részére több orvost rendeljen a kormány s engedje meg azt, hogy a munkások, mert ők fizetik, ők is válasszák orvosukat. — 6-án, Pap Zoltán kérdezte a miniszterelnököt, hogy miért kér támogatást a közigazgatástól? Azután Kos-

suth Ferencz indokolta indítványát a vámszövetség és a vámtarifa különválasztása dolgában. Azt mondta, hogy ez egy horgony, amelybe az állam sokat hányatott hajója majdan belekapaszkodhatik. A honatyák úgy határoztak, hogy ezt majd tárgyalni fogják. A napirend során Lengyel Zoltán támadta a miniszterelnököt; a többek között azt ismondta, hogy a miniszterelnök vagy megvédi a magyar érdekeket, vagy pedig akkorát fog esni, mint előtte még senki. Azután a miniszterelnök mondotta el védekezését a támadásokkal szemben: neki célja az országot kivezetni a törvényen kívül való állapotból. — 7-én, Hegedüs Sándor beszélt arról, hogy ő miféle előnyöket adott miniszter korában egy néhány vállalatnak, s hogy ezért most megtámadták, hát felvilágosít mindenkit. Azután Ráth Endre beszélt a miniszterelnök programjáról s kimutatta annak gyenge voltát. Ráthot követte Holló Lajos, ki azt mondotta, hogy most kell dülőre jutni annak, hogy felsőbb helyen, hogy teljesítik a magyar katonai követelményeket. Ekkor szólt közbe Hock János a kormány párttról azzal: »Vagy önálló vagyunk, vagy egy gyarmat.« Holló után Zboray és Rakovszky próbálták meggyengíteni Hegedüs igazságát, de hiába. — 8-án, Polónyi Géza szemére hányta a miniszterelnöknek, hogy nem mindig egyformán beszél ugyanarról a dolgról és erre példákat hozott fel. Erre rögtön felelt is a miniszterelnök, s feleletében igen sokat mondott el tervéből, hogy ő módosítani akarja a házszabályokat s korlátlanul fenn akarja tartani a korona ház felosztási jogát. Erre Polónyi aztán úgy válaszolt, hogy ő nem lehet hive ennek a kormánynak. Kossuth Ferencz is felszólalt a házszabályok módosítása ellen. Aztán reá tért arra, hogy ő nem oka annak: miért most az adott szava ellenére újra folytatja harczát az ellenzék. Ezt magyarázta azután Barabás Béla is. A miniszterelnök, Vlád Aurél és Rátkay László beszédeivel véget ért az ülés. — 9-én, tovább folyt a 8-iki háború. Először Gabányi Miklós felelt meg Drakulics Pálnak, mert azt mondta neki: »Gabányi! eredj haza kapálni! Ennek a pörnek eligazítása után, Rátkay László beszélt arról, hogy a honvédelmi miniszter a véderőbizottságban nem nyilatkozott úgy, hogy a magyar nemzet jogait elismerné. Ugron Gábor azt írta rovásra, hogy a kétévi szolgálattal többet akarnak költeni, mint most a három évvel, s oda mondta azt is, hogy téves, mintha a honvédségnek nem lenne szüksége tüzéségre. Erre már nem tudott senki egyetlen szót sem szólani. Aztán Kecskeméthy Ferencz szólott még, hogy két irányban kell harczolni a bán ellen és a nemzeti jogokért. Visontai Soma is ezt hirdette, s még odaütött a bécsi miniszterekre is, mert bele akartak avatkozni hazánk ügyeibe. Ezt a vádat aztán a miniszterelnök védte ki. — 10-én, Hock János beszélt igen szépen. Kimutatta, hogy az ország illetéknéppen, nemhogy haladna, de visszaesik. Ő nem látja ugymond — a hallottakból az ország javát és ő kilép a kormány pártból. Utána Hódossy próbálta megvédeni a Hock támadásai ellen a kormányt, majd Drakulics beszélt személyes ügyben. Ezzel a gyűlés véget ért.

Mai képünkhöz.

Ilyenkor, nyáron az embereknek egy jó része, kiknek egészsége reparációra szorul, valamely fürdőhelyen szokta egészségét helyreállítani. A jó Isten némely forrásba csodálatos gyógyító erőt adott és ezt használják fel a betegek. Ez régóta így volt, Jeruzsálemben is volt ilyen fürdő, a Siloa tava. Ezt számosan keresték fel; Jézus itt gyógyította meg a 38 éves beteget is. Mai képünk a Homoródi gyógyfürdőt ábrázolja, mely a fürdőkben gazdag Székelyföld egyik leghatásosabb gyógyhelye. Ennek is nagyon sok ember köszöni egészségét.

Apróságok.

Böjtölő kigyók. Régi dolog, hogy a kigyók nagyon sokáig képesek táplálék nélkül ellenni. Állatseregletekben már többször megtörtént, hogy a fogságba jutott kigyó nem nyult az elébe rakott ételhez, míg el nem pusztult. A párisi múzeum állatseregletében megfigyelték, hogy egy észak-amerikai sikló 15 hónapig, egy csörgő kigyó pedig 26 hónapig nem evett. Egy óriáskigyó 29 hónapig böjtölt, míg végre meggondolta a dolgot és bekebelezte a husdarabokat, melyeket elébe tettek. Legtovább böjtölt egy japáni óriáskigyó, mely a párisi Jardin des Plantesba 1899 november 17-én érkezett meg. A pompás hüllő a legjobb egészségnek örvendett, amikor az állatkerben elhelyezték, de enni nem akart. A prédául ketreczébe bebocsátott kacsákat, tengeri nyulakat és libákat megfojtotta ugyan, de nem evett és 1902. április 20-án, miután teljesen lesoványodott, úgy, hogy a bőre alatt szinte látni lehetett a csontvázat, megdőglött. A kigyóknak ez a Succija két évig, öt hónapig és három napig böjtölt. Eredetileg 75 kilogramm súlyából ez idő alatt nem kevesebbet, mint 48 kilógrammot vesztett. Az anyagcsere a hüllőknél rendkívül lassu; ez az oka annak, hogy oly sokáig képesek táplálék nélkül ellenni.

Egy különös predikáció. A kék Rajna mellett van egy község, melyet a napokban hagyott el régi lelkésze. A lelkész utolsó predikációja vegyes érzelmeket keltett a hívek között. Mert szólt a bucsuszó:

»Hiveim! El kell válnunk; nektek ez talán nem okoz örömet, nekem igen. Sőt elragadtat, még pedig 3 okból! Egyik alaposabb a másikonál. Ti nem szerettek engem, nem szeretitek egymást, sőt még az Ur Istent sem szeretitek. Mert ha szerettetek volna engem, rég eszetekbe jutott volna fizetésemet emelni. Hogy egy mást nem szeretitek, bizonyítja az a körülmény, hogy itt nem kötnek házasságok és hogy az Ur Istent sem szeretitek, azt onnan vélem, hogy kevesen járnak közületek a templomba.

A krónika arról már hallgat, hogy milyen utraivalót kapott a szókimondó lelkész.

Régi szer a nátha ellen. Egy német orvosi szaklap a nátha épp oly egyszerű, mint csalhatatlan gyógymódját, közli, melyet egy Williams

nevű angol már 1841-ben sikerrel alkalmazott. Ez a gyógymód röviden szólva a katarrhus kiszáritásából áll. Williams, amikor náthája volt, 24 órán át se bort, se vizet más folyadékot nem ivott és így náthája nem hogy fejlődött volna, hanem mind kevesebb szüksége lett a zsebkendőre s még 24 órai tartózkodás után pedig náthájától teljesen megszabadult. Nem is köhögött, mint előbb, ha meghült és az egész katarhus megszűnt. Williams, miután ezt a gyógymódot önmagán kipróbálta, betegeinél is alkalmazta, akiknek a kétnapi száraz diéta alatt kenyérrel, száraz tésztával, hallal, fehérhussal és száraz gyümölcsökkel kellett élni. Ennek a gyógymódnak nagy előnye, hogy nem kell othon maradni, sőt jó melegen felöltözve egy kis mozgás a szabad levegőn a gyógyulást még elősegíti.

— Mint találták fel a szőlőt. —

József Historikus könyvében van írva: hogy midőn Noé a vad szőlőre talált volna, neki igen savanyúnak tetszett; ahoképeste többől kiásta és annak gyökerét oroszlanak, majomnak, disznónak és báránynak véreben áztatta s úgy ültette el; azután edesebb leve kezdett lenni a szőlőnek, mitől megrészegedvén, a kisebbik fiától megcsufoltatott; azután maga megjelentette a fiainak, mit követett el a szőlő plántálásban.

Ennek értelme:

Azótától fogva már mindnyájan vehetjük észre, hogy a bor miatt némelyek garázák, haragosak, mint az oroszlanok; némelyek csufolkodók, mások dolgait kiabrázolók, mint a majmok; némelyek heverők, álmosak, mint a disznók; némelyek csendesek, mint a bárányok.

Vegyes hírek.

Érett kalászosok. Az alföldön a juliusi napok kánikulai hőséggel köszöntöttek be. A hó eleje óta igazi nyári idő uralkodik s a nap perzselő heve a haragos zöld vetéseket aranykalászos rónaságokká változtatta át. Mertörtént az első sarló vágás s ma már minden felé javában folyik az aratás. Még pedig vig aratásról adhatunk hírt, mert az idej esztendő előreláthatólag elég bőven meg fogja történi a csüröket. Mint mondják a mezőkön rég nem volt olyan sűrű és dus kereszték, mint az idej esztendőben, kivéve azt a néhány vidéket ahol nagyobb fergetek vonult végig. Leggyengébb aratásra Nagyszalonta vidéke számíthat, ahol több izben is vonult nagyobb vihar végig. A rozsot, már az Alföld minden részén aratják s a jövő héten, már fel fognak tűnni az első buza kereszték is. Az aratás alkalmából, több nagyobb uradalomban ősi szokás szerint, vig arató ünnepélyre készülnek. — Szegzárd vidéken is megkezdődött az aratás. Először az árpát és rozsot aratják s úgy az árpa, valamint a rozs is jól fizet; kat. holdanként 8—0 mm.-t fizet az árpa és a rozs. A buza a beállott csendes és meleg időjárás mellett annyira megérett, hogy aratása a jövő

héten általában megkezdhető. A gazdák 9—10 mm-ra teszik a termést holdanként. A burgonya javában virágzik. A szőlő elvirágzott, a szem többnyire kétszeres. Arrafelé nagyobb az Isten áldása.

Egy község nyomora. Homonnáról írják: Homonna-Bresztón a napokban ismeretlen okból kigyuladt az egyik községi lakó háza. A tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt, úgy, hogy egy óra leforgása alatt az egész ucasor lángban állott. Minden oltási kísérlet kárbaveszett, az egész ház sor porrá égett. Az épületek közül egy sem volt biztosítva s így a tüzkárosultak a legnagyobb nyomorba jutottak. Gróf Andrássy Sándor orsz. képviselő a községben uralkodó inségről értesülve nyomban utasította Persenszky Lajos tisztartóját, hogy a nyomorban sinylők között megfelelő mennyiségű kenyeret és gabonát osszon ki. Az általános nyomor így első pillanatra enyhült, de a bajt gyökeresen az a mozgalom lesz hivatva megszüntetni, a mely a tüzkárosultak felségítésére a megyében megindult.

A haldokló pápa. A pápa erős szervezete még mindig ellentáll a halálnak. A tömérdek ellentétes hírből csak annyi a valóság, hogy a 93 esztendő aggastyán még él. Es a haldokló ágya körül megkezdődött az élet-halálharcz a biborosok között a pápai trónra jutásért. Az orvosok jelentéseket adnak ki Leó pápa állapotáról, melyekből az tűnik ki, hogy az aggastyán perczeit már megszámlálták.

Raguzában a minap zajos magyarellenes tüntetés volt. Csingria városi elöljáró nevenapja alkalmából mintegy ezer horvát és szerb ember a városi zenekar kíséretével Csingria lakása elé vonult. A tüntetők éltették a városi elöljárót, majd ilyen kiáltások hallatszottak: — Vesszen Khuen-Héderváry! Le a magyarokkal! Vesszen az újbán! A tüntető tömeg azután a horváth olvasókör és a szerb klub előtt folytatta tüntetését. Mindenütt a magyarokat gyalázó kifejezések hallatszottak. A szerb klub előtt a tömeg I. Péter királyt éltette. A rendőrség nem avatkozott bele.

Elégett tüzoltók. Obervagenbach alsó-bajorországi városkában tűz ütött ki, mely több házat elhamvasztott. Midőn néhány tüzoltó a mentési munkálatok alatt egy istállóba rohant, hogy a jószágokat kimentse, leszakadt a gyenge alkotmány teteje és maga alá temette a halálmegvető tüzoltókat. Három közülök szénre égett, hármat súlyos természetű égési sebekkel, a többit pedig könnyebb sérülésekkel sikerült kimenteni a segítségre siető lakosságnak.

Botrány a templomban. A szentgyörgyemezei templomban csinos botrány történt a napokban, az ottani plébános és egy zsidó vallású szülésznő között, aki egy gyermeket vitt keresztviz alá a templomba. A plébános szemtelennek nevezte a szülésznőt, hogy mint zsidó vallású a keresztelésnél meg mert jelenni. A szülésznő se hagyta magát és hasonlóképpen szemtelennek nevezte a plébánost, aki a más felekezetűek iránt a gyűlölködést szítja. Erre a plébános azt felelte, hogy a szülésznőt kidobja a templomból. A szülésznő pedig azzal vigasztalta meg a felebaráti szeretet hirdetőjét, hogyha hozzá nyul, nyomban kiontja

a vérét, ott a templomban és a saját vérében fűröszi meg. Bizony ezek épületes dolgok és mindenképen jellemzők a szentgyörgyemezei felekezeti viszonyokra.

Rákóczi fegyverforgatóinak esküje. A Rákóczi-ereklyekiállítás anyagának legnagyobb részét a gömörmegei, ősrégi kraszna-horkai vár és Rozsnyó bányaváros szolgáltatta, amely utóbbi helyen a fejedelem 1706. novemberétől a karácsonyi ünnepekig tartózkodott. Egy ízben országgyűlést is tartott ott az ország nagyjaival. Rákóczi hosszabb rozsnyói tartózkodása alatt fölesketette a bányaváros fegyverforgató népét is. Az eskümintát megtalálták most Rozsnyó város levéltárában s beküldték a Rákóczi-kiállításra. Az eskümintá szövege ez: »Én N. N. esküszöm az élő Istenre, ki atya, fiu és szentlélek egy bizony örök Isten, hogy a méltóságos fejedelem, felsővadászi Rákóczi Ferencz kegyelmes urnak, ő nagysága hűségében, hazám szabadságának felszabadításában fejedelemmel, városommal, vérem kiontását is nem sajnálom, hiven szolgálok, őnagyságok mellett vitézkedem, el nem árulom, el nem hagyom, sem titokban, sem nyilván, az ő Nagysága ellenségének ellensége leszek, jó akarójának jóakarója. — valamely árultatást benn a táborban, avagy jártomban való utazásomban ő Nsga személye vagy tábora ellen megtudok, hiven kimondom avagy magoknak ő Nsgoknak, avagy ő Nsga tiszteinek, Isten engem úgy segéljen «

Magyarul nem tudó iskolaszéki tagok. Szegedről jelentik: Versecz város törvényhatósági közgyűlése szombaton választotta meg a községi iskolaszék tagjait. Az elnök, Kaszirovics helyettes polgármester figyelmeztette a törvényhatósági bizottsági tagokat a közoktatásügyi miniszter ama rendeletére, hogy azok, akik magyarul nem tudnak, nem lehetnek iskolaszéki tagok. A közgyűlés kutyába sem vette a miniszter rendeletét és 5—6 oly tagot választott, akik nem tudnak magyarul. A hazafias értelmiség igen le van hangolva, mert jelenleg már 8000 magyarul tudó ember lakik Verseczen. A választás ellen fölebbezést nyújtottak be.

Sok a tanár, kevés az iskola. A főgymnáziumi, reál- és kereskedelmi iskolai tanári székekre az idén oly feltűnően nagy számban jelentkeztek a pályázók, hogy alig egy tizedrészüket lehet alkalmazni. Eddig csak a tanítói pályán volt ez az óriási túltengés, most már a tanároknál is kezdődik. Mikor lesz vége ennek a nyomoruságos állapotnak?

Mer matyar vatyom! Toprongyos, száalmas kis emberke került aminap a kassai rendőrségre. Valami utlevél ügyben járt a kapitány előtt és könyörgött, hogy szállítsák haza, fatornyos hazájába. Hogy hívják? — kérdezte a kapitány. Adolf Weber, krem szépn . . . — Honnan jött? Horvatország-pul, instalok . . . — Hát miért nem maradt ott, ha olyan szegény ember, hogy még vasuti jegyre sem telik? A kis ember úgy behuzta a fejét erre a szóra, hogy majd legurult a válláról. Könyörgök, krem szépn, kutya horvatok nem engeték ekszisztalni, mer matyar vatyom, teczik tudni.